

Toplum ve Hekim Yayın Kurulu'ndan

12 Eylül 1980'de doğanlar şimdi 20 yaşında. Tıp Fakültesi'nde okuyorlarsa, 3 veya 4. sınıfta. Türkiye'deki yaklaşık 80 bini aşkın hekimin, 50-55 bini 1980'den sonra mezun oldu. 1980'de memuriyete yeni başlayan memur ve işçiler(yeni yasal düzenlemeye göre yaşları tutuyorsa), ya emekliliklerini elde ettiler, ya da elde etmeye yakınlar. Yani, 12 Eylül çok eskide kaldı gibi görünüyor. Küçük çocuklar ya da gençler, sanki çok eski günlerde yaşamış öyküleri dinler gibi bakıyor olabilirler, anne-babalarından 12 Eylül öykülerini dinlediklerinde. Bizler de, 12 Eylül günü başlayan sürecin, geçici bir şey olduğunu düşünerek, başladık. Yıllar geçti; geçici olanın 12 Eylül olmadığını, insanların beklentileri olduğunu, hep birlikte yaşlanarak izledik. 12 Eylül günü başlayan darbe, yaşamımızın hücrelerine kadar işleyerek, bugüne geldi. Bugün, darbe ile oluşturulmaya başlanan toplumsal yapı, sorgulanmadan içselleşti. Tüm toplumu etkileyen bu durum, doğal olarak sağlığı, hekimliği de içine alan bir karabasan halinde.

Gerçekten durum, bu kadar karamsar mı? Hem evet, hem hayır. 12 Eylül, özünde Türkiye'deki insanların, emperyalizmin bölgesel sömürü amaçlı kurgusunun mağduru haline sokulmasının adıdır. Emperyalist tekellerin ve onun işbirlikçisi yerli uzantılarının, kâr hırsına, bu ülke insanının kanınının, terinin feda edilmesidir. Tıbbi olarak, hekimliğin, paradan başka bir şey düşünmeyen, bir sömürü aracı haline getirilmesinin adıdır. Sağlık hizmetlerinin, sadece ona ulaşanların edinebileceği bir metaya dönüştürülmesidir. Bu ülke insanı arasında zaten var olan doğu-batı, kır-kent, zengin-yoksul, vb. eşitsizliklerin tahammül edilmez boyutlarda derinleştirilmesi demektir. İşte, tüm bu karamsar tablo, son 20 yılda nakış nakış işlenmiştir. Nasıl? Ciddi bir ideolojik saldırı ile. Kendisine yapılan saldırıların, kendisinin hayrına olduğu bu coğrafyanın insanların aklına kazınmıştır. Örgütleri tahrip edilerek savunmasız bırakılan insanlar, günlük çıkarlar ve ilgiler peşinde, düşünme ve birlikte davranma organlarından arındırılarak, birer yalnızlar ordusu haline getirilmişlerdir. Devletin çıplak şiddeti ile de, bunca sorun karşısında acz duygusu ile birşey yapamaz sarsıklar görüntüsü ile tablo tamamlanmak istenmiştir. Uluslararası düzeydeki gelişmeler de, insanın umudunu zorlayıcı ipuçları sunmayınca, 12 Eylül karabasanı, topluma sinmiştir. Karamsarlığı besleyen nesnellik böyle. Peki ya iyimserlik? Bu coğrafyada yaşayanların tarihi tabii ki. Toplumun sürekli ilerleyen insanlık çizgisi. Derinleşen eşitsizliklere karşı oluşan potansiyel. Bilimde, kültürde ve birçok alanda yaşanan olumlu gelişmeler. Bu topraklarda ve dünyanın birçok yerinde, zaman zaman yenilgiyle de sonuçlansa, isyan, ısrar ve iddialar...

Biz de, toplumu saran bu sisin başlangıç noktası olan bir tarihte, 12 Eylül'ün 20. yılında, yukarıda sıralamaya çalıştığımız karamsar nesnellik ve iyimser öznellik(ve nesnellik) bağlamında, kendimizce mütevazı sayılabilecek bir sayı hazırladık. Bir yanı ile, 12 Eylül'ün yol açtığı olumsuzlukları değişik boyutları ile sizlere anımsatmaya çalıştık. Hem de, yeni katkılarla. Genç bir akademisyen arkadaşımız Erinç Yeldan, 12 Eylül'ün iktisadi çevirisini yaparken, yılların devrimcisi Aydın Çubukçu son 20 yıla kültür odağından bir bakış sundu. Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nda tek başına bir insan hakları izleme merkezi gibi, yıllarca emek veren Fevzi Argun da, çok bozuk olan 12 Eylül'ün insan hakları sicilini özetledi. Arkadaşlarımız Ata Soyer, İlker Belek ve Onur Hamzaoğlu da, 12 Eylül'ün sağlıkla ilgili bir değerlendirmesini yaptılar.

Bu bölümün yanı sıra ele aldığımız diğer bölümse, "TTB'nin örgütsel öncelikleri". Böyle bir dünyada, böyle bir Türkiye'de, böyle bir tıp ve hekimlik ortamında hâlâ ayakta durmaya çabalayan, bir emek örgütü olan TTB, geçmiş 20 yılın ışığında, önümüzdeki 10 yıla bakıyor. Bu sayıda, bu tartışmayı başlattık. Yaklaşık 20 arkadaşımızla görüşerek talep ettiğimiz yazılara, şimdilik 8 yazı ile katılındı. Yıllardır bu örgüte emek veren arkadaşlarımız Hamdi Aytekin, Metin Bakkalçı, İlhan Diken, Onur Hamzaoğlu, Şükrü Hatun, Erhan Nalçacı, Kayıhan Pala, Yavuz Üçkuyu, Kürşat Yıldız girişi yaptılar. Bu konuda düşünen, konuşan, iş yapan tüm arkadaşlarımızı-notlarıyla da olabilir-tartışmaya katılmaya davet ediyoruz. 12 Eylül'le örülen kara tabloyu, TTB'nin de içinde bulunduğu emek güçlerinin yırtacağına olan inançla, her türlü katkının çok değerli olacağına olan inancımızı sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Önümüzdeki sayı, "Demokratik Kitle Örgütleri" başlıklı bir "yuvarlak masa" ile, "TTB Öncelikleri" tartışması için gelen yazıları yayınlamayı düşünüyoruz. Bu arada, sevgili okurlar ve yazarlarımız, daha çok abonelik ve daha çok yazılı katkı istediğimizi bir kez daha hatırlatmak istiyoruz. Dostlukla.